

An ech wollt Iech drop hiweisen, datt am Artikel 4 de Punkt um Enn vum Satz feelt an deen elo muss derbäigesat ginn, fir datt dat och kloer ass.

(Brouhaha)

Da stëmme mer iwwert deen Text mat deem zousätzleche Punkt, mat där Ännerung also, of.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8283 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmmen. De Projet ass also mat 60 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer (par Mme Stéphanie Weydert), Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles, Christophe Hansen (par M. Max Hengel), Max Hengel, Mme Françoise Kemp, M. Marc Lies, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Marc Spautz, Charel Weiler (par Mme Nathalie Morgenthaler), Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino (par M. Gusty Graas), MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. Guy Arendt), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella (par M. Fernand Etgen), Lydie Polfer (par M. Gérard Schockmel) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener (par Mme Taina Bofferding), M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen et Mme Paulette Lenert (par M. Yves Cruchten) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser (par M. Jeff Engelen), Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

MM. François Bausch, Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson (par Mme Joëlle Welfring) et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen), Marc Goergen et Ben Polidori ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

11. 8323 – Projet de loi relative au réaménagement et au remplacement de l'ensemble des infrastructures du champ de tir au Bleesdall

An da komme mer zum leschte Punkt vum dem Ordre du jour vum haut, dat ass de Projet de loi 8323 iwwert d'Finanzéierung vum Schéissstand am Bleesdall. D'Riedezäit ass de Basismodell. An et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Charel Weiler, den Här Yves Cruchten, den Här Jeff Engelen, den Här Meris Sehovic, den Här Marc Goergen an den Här David Wagner. An d'Wuert huet elo de Rapporteur, den Här Etgen.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Travaux publics

M. Fernand Etgen (DP), rapporteur | Här President, Kolleeginnen a Kolleegen: „Hat der Mensch eine Waffe, hat er auch ein Ziel.“

(Hilarité)

D'Zil vum dësem Gesetz ass identesch mam Projet virdrun iwwert d'Militärlager um Waldhaff: Arméistrukturen, déi absolut net méi zäitgeméiss sinn, deenen haitege Besoinen unzepassen a punkto Funktionalitéit. Si sinn net méi konform zu de legale Sécherheitsufoerderungen a wat d'Gesondheet op der Aarbechtsplaz ubelaangt. Och ginn et Virgabe vum der NATO fir d'Standard vum engem militäresche Schéissstand.

Et geet ëm de Schéissstand, deen am schéinen, geschwongen, déif ageschnidde Dall vum der Bles un der Limit vum der fréierer Gemeng Houschent an der Sektoun Grootje vum der Gemeng Pëtschent läit. E méi gëeegente Site opgrond vum der Topografie mat ideale Längten – 400 Meeter sinn hei gefrot – ass net ze fannen!

Esou wéi beim Projet vum Militärlager um Waldhaff wëll ech hei rappeléieren, datt de russeschen Aggressionskrich an der Ukrain eis all Dag virun Ae féiert, wéi wichteg eng effikass, funktionell a reaktiv Arméi ass, fir d'Ofschreckungskapacitäten um Niveau vum Europa an der NATO ze stäerken a fir eisen Engagementer do nozekommen.

D'Lëtzebuerger Arméi huet sech en ambitiësen Investitionsprogramm fir all seng Infrastrukture ginn. De Schéissstand am Bleesdall datéiert aus der Nokrichszäit a gëtt absolut keng zefriddestellend Äntwert op déi verschiddearten Funktiounen vum enger zäitgeméisser Infrastruktur.

Dobäi kommen och déi technesch an déi baulech Defiziter. Et kann ee soen, datt déi besteeënd Installatioun vu Grond op an d'Viséier geholl gi sinn, fir datt wierklech am duebele Sënn vum Wuert kee Schoss méi no hanne ka lassgoen.

De komplette Reamenagement huet niewent dem Objektiv vum der Moderniséierung als Zil, enger ganzer Rei neie Paradigme Rechnung ze droen a méi Flexibilitéit fir militäresch Exercicer ze erlaben. Esou kënnen 30 Tireurë gläichzäiteg instruéiert ginn – virdrun d'Hallschent! –, an dat sinn Tireurë vu verschidde Niveaue, vum Ufänger bis bei den Eliteschützen.

Et geet och drëm, Sprengkierper, Granaten a Munition hei zu Lëtzebuerg kënnen ze zerstëieren. D'Gebaiheekte mussen fir dës Ufoerderunge fit gemaach ginn.

Et ass mir wichteg ze soen, datt dës Site och vum der Police grand-ducale a vum der Douanesverwaltung genotzt, also perfekt ausgelascht gëtt. Esou erlaabt d'Shootinghouse dem Personal vum der Arméi an der Police et, eng Formation bannen an engem Haus ze ginn. De Shootingtower gëtt de spezialiséierten Eliteschützen optimal Trainingsméiglechkeeten. D'Zone de destruction erlaabt et, all Zorte vu Munition an akribescher Sécherheet ze zerstëieren, an en Ennerstand Typ Bunker gëtt dem Service de déminage zousätzlech Sécherheet.

D'Gebaiheekte sinn der Topografie an dem Éisleker Landschaftsbild ugepasst. Et gouf ënner anerem och eng Etüd iwwert de Schall gemaach. D'Energiekonzept, d'Charakteristike vu banneschem a bauschem Material a besonnesch d'Resistenz wéi och den Alterungsprozess waren de Planungsleit fir eng gréng Infrastruktur wichteg.

De Projet gëtt an dräi Phase realiséiert. Opgrond vum der Spezifisitéit vu verschidde Aarbechten, an och wéinst dem Volume vu verschidde Aarbechten, ass eng Bauzäit vu 5 bis 6 Joer virgesinn. Et sinn Alternative gesicht ginn, fir während der Bauzäit weider déi néideg Formatiounen kënnen ze garantéieren.

De Projet ass den 9. Oktober 2023 vum deemolege Mobilitéets- an Travaux-publics-Minister François Bausch, deen déizäit och Minister vum der Defense war, an der Chamber deposéiert ginn. Him gëllt eise Merci fir säin Engagement fir d'Cause vum der Arméi bei alle Projeten.

Mir hunn de Projet den 18. Januar 2024 an der Chamber vu kompetente Fachleit presentéiert kritt. Ech si Rapporteur genannt ginn. Déi zwou zoustänneg Kommissiounen hunn de 7. Mäerz eng Descente op déi zwee Sitten, de Waldhaff an de Schéissstand am Bleesdall, gemaach a konnte sech iwwerzeegen, datt dës komplett Reamenagementer wichteg a bluttnoutwendeg sinn.

Den Avis vum Staatsrot vum 24. Oktober 2023 huet eis drop higewisen, datt bei Projete vum dëser Envergure déi prezis Affektatioun vum der Finanzenveloppe muss determinéiert ginn, an huet sech mat enger formeller Opposition mat der ursprénglecher Denominatioun am Titel an am Artikel 1 net averstanen erkläert. D'Kommissioun huet dat agesinn an den Artikel 1 amendéiert.

Elo hat ech bal de Käschtepunkt vergiess. De Montant vum 71.450.000 Euro dierf net iwwerschritt ginn.

Här President, Kolleeginnen a Kolleegen, dës Projet erlaabt et der Lëtzebuerger Arméi, hir Missiounen op nationalem an internationalem Plang esou auszeféieren, wéi dat an dës mouvementéierten an turbulenten Zäiten ubruecht ass. Eis Arméi gëtt ëmmer erëm duerch hir Kohäsion, Expertis a Professionalitéit vum hiren nationalen an internationale Partner héich appreciéiert.

D'Arméi passt sech den aktuelle politeschen, sozialen, militäreschen an technologesche Konditiounen un, fir d'Erausforderunge vu muer kënnen ze meeschten.

Eng demokratesch Gesellschaft ass verpflichtet, hiren Zaldote beschtméiglech Infrastrukturen a Material zur Verfügung ze stellen. E kollektive Merci gëllt allen, déi un dësem Projet, egal op wéi eng Manéier, matgeschafft hunn.

Ech wëll dann och gläich den Accord vum der Fraktioun vum der Demokratescher Partei zu dësem Projet ginn.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Rapporteur, fir Äre schrëftlechen a mündlechen Rapport.

An den éischten ageschriwwene Riedner ass den Här Charel Weiler. Här Weiler.

Discussion générale

M. Charel Weiler (CSV) | Merci, Här President, wéi wichteg et ass, an eis Verdeedegung ze investéieren, ech mengen, dat ass haut de Mëtteg méi wéi eemol ënnerstrach ginn. De Reamenagement vum Schéissstand am Bleesdall ass wichteg an noutwendeg, well den aktuelle Schéissstand an engem schlechten Zoustand ass a well d'Sécherheetsmoossnamen oder d'Sécherheetsnormen net méi erfüllt sinn. Et ass e Projet, dee wichteg ass fir eis Arméi, fir eis Infrastrukturen, fir eise Beitrag zur NATO.

Domat ginn ech den Accord vum der CSV-Fraktioun.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Weiler. Dann ass d'Wuert fir d'Madamm Claire Delcourt.

Mme Claire Delcourt (LSAP) | Merci, Här President. Jo, och mir hunn de Site kënnen besiche goen, an ech fannen och, dass mer do ganz vill Erklärungen kruten, firwat dës Site muss reamenagéiert ginn. An ech

mengen, déi Leit, déi dagdeeglech do schaffen, hunn och eng uerdentlech Struktur zegutt.

An domadder gi mer natierlech och den Accord vun eiser Fraktioun. Merci.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Delcourt. Här Engelen.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här President. Fir den Ufuerderunge vun eiser Zäit gerecht ze ginn, speziell an der Arméi, an och, fir den Norme vun der NATO ze entspriechen, brauche mer hei am Land militäresch Infrastrukturen, déi ugepasst sinn, déi d'Sécherheetsnormen erfüllen.

An ech mengen, hei ass e Projet, dee schonn zënter 1950 a Betrib ass. Dat sinn elo 70 Joer. Ech mengen, et gëtt Zäit, datt mer do renovéieren. Et ass am Interesse vun eis all, wa mer dat do maachen.

Duerfir ginn ech der ADR-Fraktioun hir Zoustëmmung heizou.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Engelen. Här Sehic.

M. Meris Sehic (déi gréng) | Merci, Här President. Ech mengen, dass mer bei deem virege Projet de loi schonn d'Méiglechkeet haten, op d'Wichtigkeet vun Investitiounen a modern Infrastrukture fir d'Arméi anzegoen. Dat selwecht ass hei natierlech och richtig.

An an deem Sënn ginn ech den Accord vun deene Gréngen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Sehic. Här Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci. Merci, Här President. Och mir wäerten eisen Accord ginn. Wéi mer do waren, hu Verschiddener – an ech och! – e bësse blöd gekuckt, wéi mer gesinn hunn, dass do zum Deel am Moment Netzer mussen hänke bezéiungsweis wéi mer de Stand dee Moment do virfonnt hunn. Et ass héich Zäit ginn, fir et diplomatesch ze soen, fir net ze soen: Et ass ze laang verschleeft ginn.

An et ass och gutt, dass mer op eis belsch Partner kënne zréckgräifen, well während där Zäit, wou elo renovéiert gëtt, muss ee jo awer weiderhin nach üben. Et ka jo net sinn, dass eis Police an eis Arméi

kee Schéistserrain méi hunn. An deementspriedend muss mer do och e grouse Merci soen, dass mer bei de belsche Partner ee fonnt hunn, deen eis déi Zäit säi Schéistserrain wäert zur Verfügung stellen, wat natierlech mat villen Autorisatiounen herno verbonden ass. An d'Arméi wäert vill Aarbecht herno hunn, fir iwwerhaapt dierfen iwwert d'Grenz ze fuere mat de Waffen. Mee dat ass alles nach e ganz anere Kontext. Dofir och e grouse Merci un d'Belch.

A mir wäerten den Accord ginn zu dësem Projet.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Här Wagner.

M. David Wagner (déi Lénk) | Jo, merci, Här President. Mir wäerten dee Projet de loi och matstëmmen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci. Dann hu mer d'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner ofgeschloss.

Dann ass et un der Regierung. Madamm Minister.

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre de la Mobilité et des Travaux publics | Jo, vu menger Säit och dem Rapporteur e ganz grouse Merci fir all d'Erklärungen. Nach eng Kéier: Et ass e wichtege Invest an d'Moderniséierung vun eisen Infrastrukturen a fir eis Arméi.

Ech war frou, mat Iech zesummen dohinner ze goen, honorabel Deputéiert vun der zoustänneger Kommissioun, fir eis dat unzekucken. Hei si mer och nees voll am Effort de défense, dee mer mussen maachen. De Schéistsstand hei gëtt natierlech fir d'Arméi gemaach. Mee fir mech ass et awer och wichteg, dass verschidden Unitéite vun der Police an och vun der Douane dee kënne benotzen. Ech mengen, do muss een zesummeschaffen a Synergie fannen. An dat kënne mer mat dësem Projet da le moment venu och maachen.

Dofir och vu menger Säit nach eng Kéier e grouse Merci fir déi ganz breet Zoustëmmung fir dëse ganz wichtege Projet.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minister. Domat ass d'Diskussioun dann ofgeschloss.

An da komme mer zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8323. Den Text steet am Document parlementaire 8323⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8323 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: Jo-Stëmmen: 60. Dëse Projet de loi ass also mat 60 Jo-Stëmmen ugehall.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Maurice Bauer (par M. Laurent Mosar), Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galle, Christophe Hansen, Max Hengel, Mme Françoise Kemp, M. Marc Lies, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Marc Spautz, Charel Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino (par M. Gusty Graas), MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. Fernand Etgen), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella (par M. André Bauler), Lydie Polfer (par M. Gérard Schockmel) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener (par M. Yves Cruchten), M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen (par M. Georges Engel) et Mme Paulette Lenert (par M. Dan Biancalana) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser (par M. Fred Keup), Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

MM. François Bausch, Meris Sehic, Mmes Sam Tanson (par Mme Joëlle Welfring) et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement, Marc Goergen et Ben Polidori ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

Domat si mer um Enn vun eiser Sëtzung ukomm. D'Chamber kënnt muer um 14.00 Auer nees zesummen.

D'Sëtzung ass opgehuewen.

(La séance publique est levée à 16.58 heures.)

27e séance

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique	p. 34
M. Claude Wiseler, Président	
2. Dépôt d'une motion par M. Gusty Graas	p. 34
Exposé : M. Gusty Graas	
3. Dépôt d'une motion par M. François Bausch	p. 35
Exposé : M. François Bausch	
4. 8259 – Projet de loi modifiant :	
1° le Code de la sécurité sociale ;	
2° le Code du travail ;	
3° la loi modifiée du 30 juillet 1960 concernant la création d'un fonds national de solidarité ;	
4° la loi modifiée du 28 juillet 2000 ayant pour objet la coordination des régimes légaux de pension ;	

5° la loi modifiée du 12 septembre 2003 relative aux personnes handicapées ;

6° la loi modifiée du 30 avril 2004 autorisant le Fonds national de solidarité à participer aux prix des prestations fournies dans le cadre de l'accueil aux personnes admises dans un centre intégré pour personnes âgées, une maison de soins ou un autre établissement médico-social assurant un accueil de jour et de nuit ;

7° la loi modifiée du 18 décembre 2009 organisant l'aide sociale, aux fins de déterminer la procédure devant les juridictions en matière de sécurité sociale

p. 35

Rapport de la Commission de la Santé et de la Sécurité sociale : Mme Françoise Kemp

Discussion générale : Mme Carole Hartmann | M. Mars Di Bartolomeo | M. Jeff Engelen | M. François Bausch | M. Sven Clement | M. Marc Baum | Mme Carole Hartmann